

כלכליסט

מבקר המדינה: "חשש לפלילים בטיפול המדינה בפרשת מכל האמוניה"

לפי הודעת המבקר, "עולה חשש כי הבחינה וההכרעה באשר לתיעדוף חלופות לייבוא האמוניה נעשו לכאורה באופן מוטה כדי להטיב כלכלית עם חיפה כימיקלים"; עוד נקבע כי מעורבות מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה בנושא היתה "חריגה"

שחר אילן וליאור גוטמן 18.07.17 18:05

מבקר המדינה יוסף שפירא העביר ליועץ המשפטי לממשלה עו"ד אביחי מנדנבליט חשדות למעשים פליליים בקשר לטיפול גופי המדינה בנושא קידום פתרונות לאספקת אמוניה למשק לטווח הקצר והארוך. החשדות מופנים בין היתר כלפי מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה ישראל דנציגר, שחשוד כי פעל בניגוד להסכם ניגוד האינטרסים שלו לקידום ענייניה של חיפה כימיקלים, וכן כנגד אחר מבכירי המל"ל.

קראו עוד בכלכליסט:

- משבר האמוניה: על אמוניה ושנאת חנם
- החלטת הממשלה בעניין האמוניה: סיבה למסיבה
- הממשלה אישרה תוכנית לאספקת אמוניה במשק: אוניות קטנות, מצוף ימי והקמת מפעל חדש בדרום

"מהמידע שבידי משרד מבקר המדינה עולה חשש כי הבחינה וההכרעה באשר לתעדוף חלופות לייבוא האמוניה נעשו לכאורה באופן מוטה כדי להטיב כלכלית עם חברת חיפה כימיקלים", נכתב בהודעת מבקר המדינה. עוד טוען המבקר כי "מידע שנמסר לגורמים מוסמכים בנושא השתנה מהותית מפעם לפעם ולא תאם לכאורה במלואו את העובדות לאשורן" ובעלי תפקידים רלוונטים במשרד מודרו ממעורבות בעניין.

צילום: פני חמו

מכל האמוניה

ניגוד העניינים של מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה

במשך שנה וחצי ניהלה המדינה מכרז ממשלתי [להקמת מתקן אמוניה בנגב](#) במקום זה בחיפה, אך [בנובמבר 2016 הוא נכשל](#) מכיוון שהמציעות הסופיות לא קיבלו רשת ביטחון והתלוננו על מחיר הגז ועל כך שהמדינה לא מוכנה לפקח עליו. מאז כישלון המכרז, המדינה מנסה לפתור את סוגיית האמוניה באופן שלא יפגע בתושבי חיפה ולא יפגע במפעלים שנזקקים לאמוניה.

לאחר שבתי הדין השונים פסקו כי יש להשבית את מכל האמוניה בחיפה עד לסוף יולי השנה, הזדרזה [הממשלה לאשר בהחלטה](#) רשמית תוכנית המטפלת בסוגייה. התוכנית כוללת פתרון קצר טווח - ייבוא אמוניה באוניות קטנות של עד 2,000 טון; פתרון לטווח בינוני - הקמת מצוף ימי לקליטת אמוניה מלב ים, במימון חיפה כימיקלים; ופתרון ארוך טווח - הקמת מתקן חדש בנגב.

לפי המבקר, מנכ"ל המשרד דנציגר היה מעורב בנושא האמוניה בצורה "משמעותית וחריגה. לכאורה, הוא לא קיים את ההסדר למניעת ניגוד עניינים שנקבע לו באוגוסט 2015". לדנציגר הסכם ניגוד אינטרסים האוסר עליו לעסוק בענייניה של חברת כיל שהיא לקוח של יצרנית האמוניה חיפה כימיקלים. לאחרונה פורסם כי היועמ"ש הורה לו להפסיק לעסוק במשבר האמוניה.

עוד קובע המבקר כי יש חשש כי דנציגר "פעל בנושא תוך ניגוד עניינים ובלא שהתייעץ בעניין זה לפני כן, כפי שהתחייב בהסדר, עם היועצת המשפטית של המשרד להגנת הסביבה". מכאן עולים, לדברי המבקר, "חששות לקיומם של שיקולים זרים בפעילותם של חלק מגורמי המדינה בנושא ואף חשש לפגיעה בטוהר המידות".

צילום: תומי הרפז

ישראל דנציגר

ההתערבות של העובדים, ההנהלה ומשרד רה"מ

מלבד המשרד להגנת הסביבה, מי שניהל את מציאת החלופות בנושא האמוניה היה משרד האוצר, משרד ראש הממשלה והמל"ל. ל"כלכליסט" נודע כי אנשי כל אותם גורמים נמצאים בשלבים שונים של ברור עובדות מול משרדיהם וחלקם מועמדים לתשאול וחקירה.

מלבד כל המשרדים והגופים הממשלתיים, גם ועד עובדי חיפה כימיקלים והנהלת החברה פעלו כדי להשפיע על ההחלטה לסגור את המכל בחיפה. כך, ההנהלה מפעילה שלושה משרדי יחסי ציבור (משרד שלום תל אביב, 360q ואיתי בו חורין משרד בן חורין אלכסנדרוביץ'), ומשרד לוביסטים (פוליסי בראשות בוריס קרסני) כדי להפעיל לחץ לדחיית הפינוי.

ועד העובדים פעל גם הוא, כאמור, במרץ. יושב ראש הוועד [יהודה פרץ](#) סיפר במאי כי נפגש בנושא עם כל מי שהיה מוכן לשמוע. "אין אחד שלא נפגשתי איתו", הוא אמר אז. "התחלנו עם חברי כנסת ועברנו לשרים, אפילו עם ראש הממשלה דיברתי פעמיים וגם הגעתי לנשיא המדינה רובי ריבלין. גם אצל שר הכלכלה אלי כהן הייתי כמה פעמים". כמו כן, פרץ נפגש גם עם יושב ראש הקואליציה דוד ביטן.

"כל פעילות אנשי המשרד נסמכה על מומחים"

ממשרד להגנת הסביבה נמסר בתגובה כי "המשרד נדהם לשמוע מהתקשורת על ההאשמות החמורות האלו, ועד לרגע זה לא קיבל שום הסבר או מידע הנוגע אליהן. ברגע שנקבל את החומר בשלמותו, נוכל להגיב לגופו של עניין".

עוד טוענים במשרד כי "כל פעילות אנשי המשרד להגנת הסביבה בתחום זה נסמכה באופן מלא על המלצות של מומחי המקצוע בתחום מהארץ ומהעולם, ולוותה באופן צמוד על-ידי הגורמים המשפטיים, לאור העובדה שהנושא נדון בערכאות משפטיות שונות".

